

2010			Dariusz Szewczyk
			Zastępca Prezesa Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
			W kierunku zwiększenia efektywności wsparcia powiązań kooperacyjnych i stworzenia sektora nowych technologii
			Warszawa, 28 marca 2011 r.

Plan prezentacji

1. Sytuacja powiązań kooperacyjnych w Polsce,
2. Przyczyny wprowadzonych zmian do działania 5.1 POIG,
3. Założenia wprowadzanych zmian do działania 5.1 PO IG
4. Zasady udzielania wsparcia,
5. Pozostałe formy wsparcia.

1. Sytuacja powiazań kooperacyjnych w Polsce

Sytuacja powiazań kooperacyjnych - benchmarking

✓ Przedmiot badania – 47 powiazań kooperacyjnych

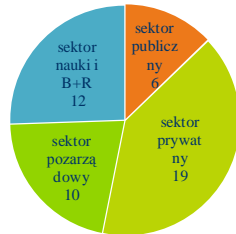
Najwięcej klastrów objętych badaniem zlokalizowanych jest

✓ w **województwie małopolskim**

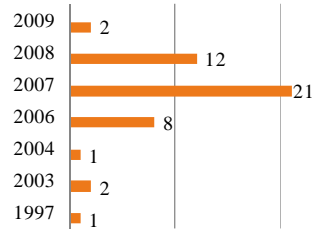
Po jednym klastrze występuje w województwie:
**kujawsko-pomorskim,
lubuskim, opolskim,
świętokrzyskim,
warmińsko-mazurskim**

Charakterystyka badanych powiązań kooperacyjnych

Inicjator klastra

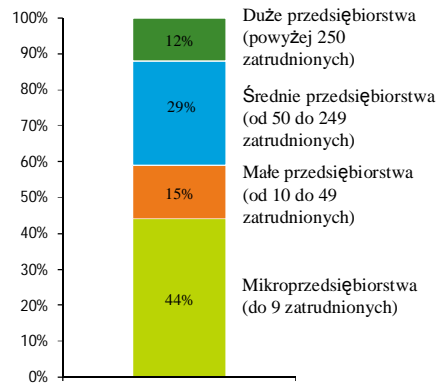
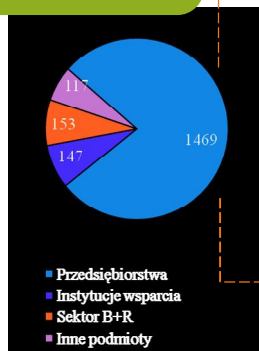
Liczba klastrów powstałych w danym roku

53% badanych klastrów znajduje się w fazie embrionalnej / wylęgania

Najczęściej spotykanym typem inicjatywy utworzenia klastra jest inicjatywa oddolna

Typ uczestników powiązań kooperacyjnych

Ponad połowa przedsiębiorstw w klastrach to mikro i małe przedsiębiorstwa

Struktura przedsiębiorstw w klastrze wg. wielkości zatrudnienia

Wnioski i rekomendacje z badania adresowane do podmiotów kreujących politykę klastrową na poziomie krajowym i regionalnym

- Stworzenie **strategii wsparcia klastrow**, m.in.:
  - określenie **modelu polityki** klastrowej
  - określenie działań strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym wraz z dokładnym **przypisaniem odpowiedzialności** za rezultaty realizowanych zadań
  - **poprawa komunikacji** z klastrami
- **Wspieranie działań klastrow**, m.in.:
  - przygotowanie **podstawowych instrumentów wsparcia** dla klastrow znajdujących się w początkowej fazie rozwoju
  - przygotowanie **instrumentów wsparcia związanych z realizacją konkretnych projektów** dla klastrow znajdujących się w fazie wzrostu/dojrzałości
- Uwzględnienie **opinii klastrow** w projektowaniu zmian w zakresie edukacji
- Uwzględnienie klastrow w **procesie aktualizacji** Regionalnych Strategii Innowacji
- **Wsparcie organizacyjne** przez władze samorządowe

2. Przyczyny wprowadzonych zmian

Zmiany do działania 5.1 PO IG

Geneza problemu –

- **niski poziom wsparcia** przeznaczonego na rozwój inicjatyw klastrowych na poziomie regionalnym,
- **wysokie wymagania** dla projektów składanych w ramach działania 5.1 POIG,
- do wsparcia aplikują podmioty **spoza grupy docelowej**,
- **skomplikowane zasady** udzielania pomocy publicznej,
- **brak zdolności organizacyjno-prawnej** dużej liczby powiązań kooperacyjnych do realizacji projektów.

Cel wprowadzenia zmian –

- **poprawa funkcjonowania** powiązań kooperacyjnych działających w Polsce,
- **wyinkubowanie nowych** powiązań kooperacyjnych,
- **zwiększenie efektywności** wykorzystania środków w ramach działania 5.1 PO IG,

3. Założenia do wprowadzanych zmian w działaniu 5.1 PO IG

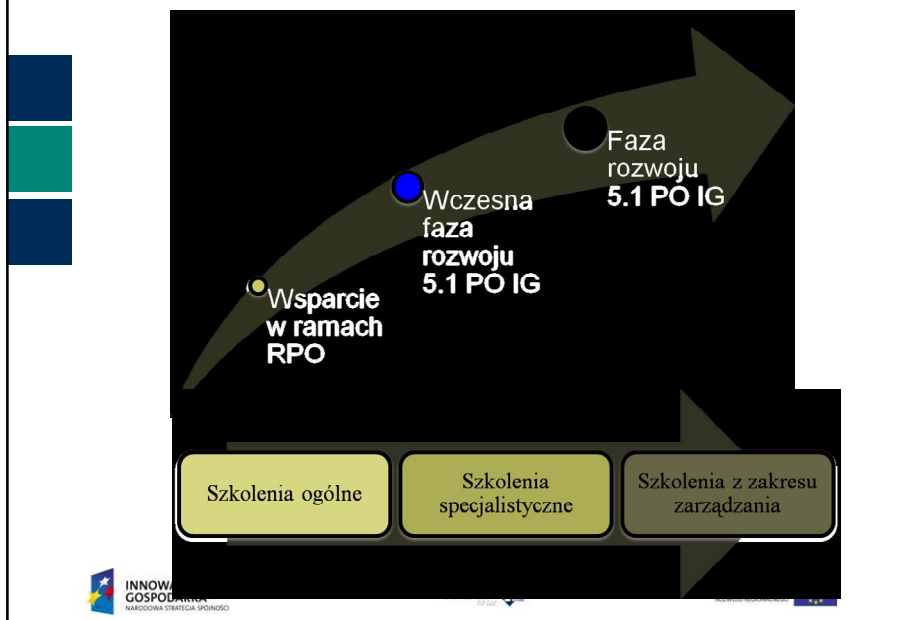
Założenia do zmian w działaniu 5.1 PO IG:

- udzielana pomoc finansowa powinna stanowić **zwarty system wsparcia** oparty na zasadzie stopniowego rozwoju powiązań w celu przygotowania grupy klastrów zdolnych do konkurowania z podobnymi podmiotami na rynkach międzynarodowych,
- **stworzenie stabilnych powiązań kooperacyjnych** o znaczącym potencjale rozwojowym, które będą stanowiły trzon sektora nowych technologii,
- **dostosowanie działania do faktycznych potrzeb** powiązań kooperacyjnych przez umożliwienie podmiotom we wczesnej fazie rozwoju na aplikowanie do działania 5.1 PO IG (usunięcie luki z systemu wsparcia),
- **stworzenie „komercyjnego modelu”** powiązania kooperacyjnego jako alternatywy do obecnie funkcjonującego modelu „non profit” w oparciu o partnerstwo koordynatora powiązania z jednym z członków powiązania, który będzie wносił wkład własny do projektu.

Założenia do zmian w działaniu 5.1 PO IG

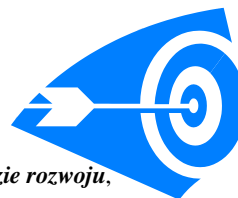
- wprowadzenie wariantowej **możliwości rezygnacji z 15-letniego** mechanizmu rozliczenia udzielonej pomocy,
- **odejście od 100% dofinansowania** projektów i urealnienie wydatków kwalifikowanych,
- **rozszerzenie zakresu** realizacji projektów **współpracy międzynarodowej** powiązań kooperacyjnych.

Schemat finansowania rozwoju powiązań kooperacyjnych

4. Zasady udzielania wsparcia do działania 5.1 PO IG

Zakres wprowadzonych zmian

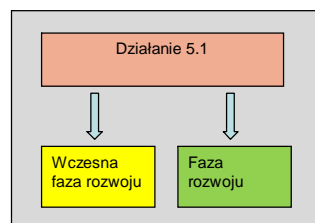
- **nowa konstrukcja** działania 5.1
- wprowadzenie nowego typu wsparcia na *wczesnej fazie rozwoju*,
- wprowadzenie drugiego **alternatywnego modelu finansowania** powiązania kooperacyjnego w zakresie realizacji części inwestycyjnej w oparciu o regionalną pomoc inwestycyjną bez 15-letniego okresu rozliczenia,
- wprowadzenie nowej grupy wydatków kwalifikowanych – związanych z **badaniami przemysłowymi i rozwojowymi**,
- wprowadzenie możliwości realizacji części inwestycyjnej projektu w **partnerstwie z członkiem powiązania kooperacyjnego**,
- **modyfikacja algorytmu** do wyliczania kwoty rozliczenia udzielonej pomocy,
- rozszerzenie zakresu wydatków kwalifikowanych w komponencie **współpraca międzynarodowa** (wcześniej ekspansja rynkowa).

Działanie 5.1 Wsparcie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym PO IG

Cel – wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw poprzez wsparcie rozwoju powiązań pomiędzy przedsiębiorcami, IOB i organizacjami badawczymi

Beneficjenci – osoba prawna – fundacja, stowarzyszenie spółka z o.o., sa, organizacja badawcza, organizacje pracodawców, instytuty PAN

Środki przewidziane na konkurs – **80 mln zł**
Termin naboru **21.03-27.05**

Warunki ogólne:

1. posiada siedzibę na terytorium RP;
2. nie działa w celu osiągnięcia zysku
3. dysponuje personelem posiadającym kwalifikacje
4. zapewnia warunki techniczno-organizacyjne niezbędne do realizacji projektu;
5. ubiega się o wsparcie jednego powiązania kooperacyjnego;
6. zapewnienia równego dostępu wszystkim uczestnikom powiązania kooperacyjnego do produktów projektu,
7. wykorzystania produktów projektu wyłącznie w celach związanych z realizacją projektu,
8. utrzymania trwałości projektu

Powiązanie kooperacyjne we wczesnej fazie rozwoju

1. to powiązanie, które zostało zawiązane nie wcześniej niż 18 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie,
2. podejmuje działania w celu stworzenia warunków techniczno-organizacyjnych dla dalszego rozwoju powiązania kooperacyjnego,
3. prowadzące do przygotowania strategii rozwoju powiązania oraz wspólnego produktu lub usługi o charakterze innowacyjnym.

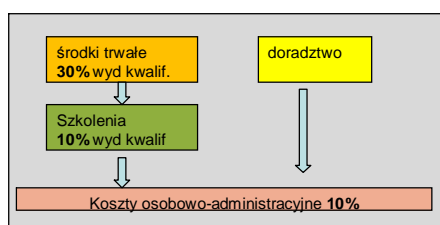
Działanie 5.1 Wsparcie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym PO IG – **WCZESNA FAZA**

Cel - stworzenia warunków techniczno-organizacyjnych funkcjonowania powiązania kooperacyjnego, opracowania wspólnej **strategii rozwoju** powiązania kooperacyjnego

Wsparcie jest udzielane **jednokrotnie** dla tego samego powiązania kooperacyjnego prowadzonego przez jednego koordynatora

Okres realizacji projektu – **12 miesięcy**

Wartość projektu – **do 2 mln zł,**

Warunki szczegółowe:

1. Wnioskodawca zapewnia udział w projekcie co najmniej:
  - **6 niezależnych** przedsiębiorcom,
  - **1 organizacji** badawczej,
  - **1 instytucji** otoczenia biznesu
2. nie mniej niż **50%** uczestników powiązania kooperacyjnego, to MSP;
3. udział w przychodach ze sprzedaży poza obszarwności ogółem co najmniej **10 %**;
4. prowadzi działalność o profilu **technologicznym lub przemysłowym**

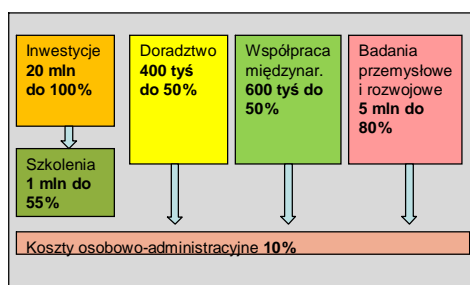
Powiązanie kooperacyjne w fazie rozwoju

to powiązanie, które realizuje projekt w celu wspólnego przygotowania przez członków powiązania kooperacyjnego produktu lub usługi o charakterze innowacyjnym i wprowadzeniu jej a na rynek.

Działanie 5.1 Wsparcie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym PO IG – FAZA ROZWOJU

Cel - przygotowanie przez członków powiązania kooperacyjnego wspólnego produktu lub usługi o charakterze innowacyjnym

Wsparcie może być udzielane **kilkukrotnie** na to samo powiązanie prowadzone przez jednego koordynatora

Warunki szczegółowe:

1. Wnioskodawca zapewnia udział co najmniej:
  - 10 niezależnych przedsiębiorców,
  - 1 organizacji badawczej,
  - 1 instytucji otoczenia biznesu
2. nie mniej niż 50% uczestników powiązania kooperacyjnego MSP,
3. udział w przychodach ze sprzedaży wynosi ogółem co najmniej 30 %.

Finansowanie części inwestycyjnej – 2 modele

Inwestycje	
Model z pomocą publiczną	Model bez pomocy publicznej
Intensywność wsparcia zgodnie z mapą pomocy regionalnej	Dofinansowanie do 100%
Wymagany wkład własny	Brak wkładu własnego
Brak mechanizmu 15-letniego rozliczenia	Mechanizm 15-letniego rozliczenia
Możliwość realizacji projektu z partnerem	Brak możliwości realizacji projektu z partnerem

5. Pozostałe formy wsparcia

Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw (POKL 2.1.3)/I

„Powiązania kooperacyjne polskich przedsiębiorstw”

– projekt szkoleniowy

Cel projektu:

przekazanie wiedzy i doświadczeń w zakresie kreowania klastrów i inicjatyw klastrowych, tworzenie wizji współpracy

Okres realizacji: 2009-2012

Działania:

- warsztaty, szkolenia i doradztwo w zakresie powstawania klastrów, ich funkcjonowania oraz animowania inicjatyw klastrowych
- szkolenia rozpoczęły się w sierpniu br. w woj. śląskim i podlaskim
- wizyty studyjne w krajach UE

Powiązania kooperacyjne polskich przedsiębiorstw

– projekt szkoleniowy, cd

Planowane rezultaty:

Liczba przeszkolonych osób:

- 1960 przedsiębiorców
- 100 przedstawicieli instytucji publicznych
- 150 animatorów / liderów inicjatyw klastrowych

Budżet:

- 15 300 000 PLN

Status:

- Projekt w toku, umowa podpisana 11 stycznia 2010 r.

www.powiazaniakooperacyjne.pl

Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw (POKL 2.1.3)/ II

„Rozwój zasobów ludzkich poprzez promowanie wiedzy, transfer i upowszechnianie innowacji” - *projekt promocyjno-informacyjny*
(budżet ok. 39 mln)

▪ „Polskie klastry i polityka klastrowa” (2011-2012)

▪ „Benchmarking klastrów w Polsce” (2010, 2012)

Projekt: Polskie klastry i polityka klastrowa (2011-2012)

- **działania promocyjne:** ogólnopolskie konferencje w 16 regionach (także z udziałem partnerów zagranicznych), imprezy towarzyszące, wielojęzyczne katalogi o klastrach w regionach oraz ogólnopolski, artykuły w prasie,
- **działania informacyjne:** wydanie 4 publikacji (zamawianych), wydanie 4 wybranych publikacji/raportów przetłumaczonych na j. polski, wznowienie 3 publikacji PARP, 6 paneli dyskusyjnych, artykuły zamawiane, news na PI
- **utworzenie i koordynacja grupy ekspertów ds. polityki klastrowej:** współpraca ekspertów krajowych i zagranicznych w zakresie polityki klastrowej, konsultacje społeczne, wypracowanie rekomendacji nt. polityki klastrowej - Raport.

Publikacje PARP nt. klastrów

- „Przewodnik dla animatorów inicjatyw klastrowych w Polsce” w wersji książkowej, na CD oraz na Portalu Innowacji (PI)
- „Jak rozwijać klaster – praktyczny przewodnik” („A practical guide to cluster development”)
- „Europejska sieć doskonałości na rzecz zarządzania, współpracy i promocji klastrów” („A European network of excellence for cluster management, matching and promotion”) – w wersji książkowej oraz na stronie www.clusterforum.org
- „Zielona księga inicjatyw klastrowych” i „Inicjatywy klastrowe w gospodarkach rozwijających się i w fazie transformacji” (The cluster initiative greenbook” i „Cluster initiatives in developing and transition economies”)

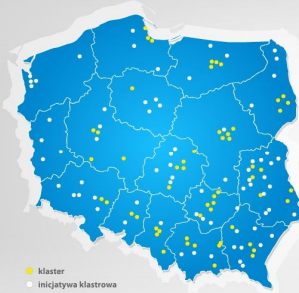

Portal Innowacji – Interaktywna Mapa Klastrów

www.pi.gov.pl

wybierz województwo

klaster
inicjatywa klastrowa

KLASTRY - informacje

Klaster, jako nowoczesne powiązanie stymulujące współpracę podmiotów sfery przemysłu, nauki oraz ośrodków władzy, stanowią ważny czynnik decydujący o wzroście innowacyjności przedsiębiorstw, dzięki transferowi pomysłów naukowych do produkcji, rozwojowi współpracy, a nie konkurencji z innymi firmami, co w końcowym efekcie powoduje wzrost konkurencyjności regionów. Coraz częściej potrzebuje się informacji o klastrach istniejących, nowopowstających, a także o inicjatywach klastrowych różnie rozumianych.

Celem zidentyfikowania klastrów istniejących i działających na terenie kraju, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości zamówiła w 2008 roku przeprowadzenie inwentaryzacji klastrów.

Uzyskane wyniki prezentujemy w formie mapy klastrów z geograficznym podziałem na województwa, a także w rozbiu na klaster i inicjatywę klastrową.

Dla jednolitego rozumienia obu pojęć, przedstawiamy ich definicje:

Klaster - geograficzne skupisko wzajemnie powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji (np. uniwersytech, jednostek normalizacyjnych, stowarzyszeń handlowych oraz instytucji finansowych) w poszczególnych dziedzinach, konkurujących między sobą, ale również współpracujących. Klaster osiągałby masę krytyczną (niezbędną liczbę firm i innych instytucji tworzących efekt aglomeracji) i odróżniałby się od innych struktur konkurencyjnych w określonych dziedzinach działalności, są uderzającą cechą niemal każdej gospodarki narodowej, regionalnej, stanowej, a nawet wiejskiej, głównie w krajach gospodarki rozwijającej.

Inicjatywa klastrowa - jest świadomym, zorganizowanym przedsięwzięciem, mającym na celu w sposób bardziej systematyczny wpłynąć na potencjał rozwoju danego klastra. W inicjatywie zaangażowani są kluczowi gracze danego klastra - przedstawiciele sektorów gospodarczego, naukowego, publicznego. Inicjatywy klastrowe są finansowane przez ich uczestników, a także ze środków publicznych w ramach programów wsparcia rozwoju klastrów. Większość tego typu inicjatyw powstaje w formie projektu i jest przekształcana w bardziej formalne struktury w ciągu 12 do 36 miesięcy.

Źródło: M. E. Porter - Konkurencyjna przewaga narodów, 1990 oraz - Porter o konkurencji, 2001, PWE, Warszawa).

Projekt jest finansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Mapa Klastrów została przygotowana na podstawie danych z listopada 2008 r.

Dziękuję za uwagę

dariusz.szewczyk@parp.gov.pl

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Telefony Informatorium

22 432 89 91, 22 432 89 92, 22 432 89 93

0 801 33 22 02

www.parp.gov.pl

Punkty Konsultacyjne KSU

www.ksu.parp.gov.pl

